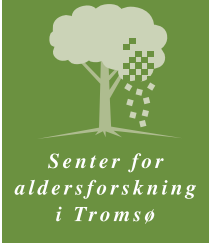

Nyhetsbrev

Undervisningssykehjemmet og Senter for aldersforskning i Tromsø. Nr. 1 - 2006

I dette nyhetsbrevet:

- "Kunnskap og eldreomsorg" ved Anne-Margrethe Støback

- Prosjektet "Måhttu-kunnskap" er avsluttet
- Nyhetsbrev tilsendt elektronisk

Orienteringer:

- Utlysning av midler
- Nye forskningsprosjekter

Redaksjon og foto:
Pål Vegar Storeheier,
Kirsti Hagen og
Toril B. Mobakken

Kunnskap og eldreomsorg

høgskolelektor Anne-Margrethe Støback, , videreutdanning i eldreomsorg, Høgskolen i Tromsø

"I forhold til nivået i 2004 skal antall årsverk i pleie og omsorgssektoren økes med 10 000 innen utgangen av 2009."

Sitatet er hentet fra Soria Moria erklæringen som regjeringen la frem ved sin tiltredelse. Dette høres bra ut. Ingen som kjenner eldreomsorgen er uenig i at det trengs flere ressurser, flere unge hender til å ta i mot de gamle hendene som rekkes ut. Men vi må legge merke til at det her skrives om kvantitet. Det er min påstand at 10 000 nye hender er uten betydning dersom vi ikke har tenkt grundig over hvordan disse hendene skal brukes. Dersom det ikke er kunnskap i disse hendene, eller det blir gitt god opplæring til de hendene som kommer til. Det trengs også faglig kunnskap for å kunne organisere disse hendene.

Anne-Margrethe Støback

Når Peder med sin kognitive svikt må forholde seg til et stort antall hjelpere, om han bor hjemme eller i sykehjem, viser det at kunnskapene om tilstanden, om organisering og om Peder er mangelfull. Om han i kontakt med spesialisthelsetjenesten ikke får forståelse for at den nylig oppståtte forvirringen skyldes hans fysiske plager, ikke at han er en urolig vanskelig mann, da er kunnskapene ikke tilstrekkelig selv om han har mange hvitkledder rundt seg.

Regjeringen skriver i overnevnte erklæring at det skal utarbeides en nasjonal rekrutterings- og utdanningsplan for eldreomsorgen. Deres mål er at et økende antall eldre skal ha gode muligheter for livskvalitet og utfoldelse, og tilbudet skal være tilpasset den enkelte. Det er fine ord som vi gjerne applauderer. Men den største utfordringen vil bli å sette en slik plan ut i livet, og nå et mål hvor kvalitet og individuell tilpassing er tydelig i alle ledd.

Omtalen av eldreomsorgen er ofte negativ. Men vi vet også at det er mye god offentlig omsorg i dagens Norge. Som utdanningsinstitusjon får vi på Høgskolen et tydelig bilde av dette gjennom våre studenter. De beskriver i sine praksisfortellinger hvordan de er opptatt av pasientene. Og de uttrykker et sterkt ønske om

mer kunnskap for å lykkes i arbeidet. Forholdet til pasienter med demens trekker de frem som en av de største utfordringene. Pleierne er utsatt for kritikk når det ikke går bra, men de er avhengig av flere forhold for å yte best mulig. De trenger kunnskapsformidling fra fagpersoner som har mulighet for forskning og fordypning i faget, og de er avhengig av politiske avgjørelser for at ytre forhold som bygninger og bevilgninger skal legges til rette for det arbeidet de gjør. Men ikke minst er de avhengig gode ledere som bidragsyttere for å kunne bruke kunnskapen i praksis.

Eldreomsorgen kritiseres ofte, på samme tid som holdningene til gamle mennesker i vårt samfunn gjenspeiler lav status. Dette ser vi både i forhold til de gamle som personer, og arbeidet som utføres i tilknytning til dem. Helsearbeiderne blir preget av holdninger utenfra hvor arbeid med f.eks pasienter med demens blir sett på som lite givende, og som arbeid hvem som helst kan utføre.

Skal vi få gode fagfolk til å arbeide i eldreomsorgen, og bli der, må de vite at samfunnet forstår hvilken viktig og utfordrende jobb de gjør. En av våre studenter fortalte at hun etter treårig høyskoleutdanning og noen år i praksis trodde hun hadde kunnskaper nok om demens. Først etter møtet med noen pasienter med denne lidelsen forsto hun hvilke utfordringer dette arbeidet innebar, og hvilke kunnskaper hun trengte mer av. Det blir da et paradoks at mange kommuner strever med å gi sine arbeidstakere en videreutdanning som mange trenger i eldreomsorgen. De har ikke økonomi til å støtte nødvendige permisjoner som trenges for å øke kompetansen.

Statistisk sentralbyrå viser at tallet på institusjonsbeboere var 41 000 og hjemmetjenestemottakere 163 000 ved utgangen av 2004. De som blir innlagt på sykehjem er sykere i dag enn for bare 10 år siden, og vi lever lengre. Dermed vet vi at disse tallene vil øke til 2009 når regjeringen tall på personell skal være innfridd. I tillegg vet vi at over 40% av pasienter innlagt på medisinske avdelinger var 75 år eller eldre, også dette tallet må vi regne med vil bli større. Den reelle økning i personell vil dermed ikke bli 10 000. Vi vet at vi trenger mer personale, men det må være en økende kunnskap som skal sikre en god eldreomsorg.

Arbeid med gamle mennesker er ikke enkelt, men det er spennende og med mange varierte og faglige utfordrende oppgaver. Det er viktig arbeid som burde møtes med beundring og respekt. Først når dette erkjennes vil vi kunne skaffe og behold 10 000 årsverk og sikrer en eldreomsorg som gir enda bedre muligheter for den gamle enn i dag.

Nyhetsbrevet tilsendt elektronisk

Utgivelse av antall nyhetsbrev øker for hver utgave. Til sammen trykkes det opp 650 nyhetsbrev per utgivelse. Dette krever en aktiv innsats fra SAT og USH for å distribuere det ut. Nå er det derfor mulig å få nyhetsbrevet tilsendt elektronisk. Dette krever at du har egen e-post adresse, samt at du har mulighet til å åpne brevet i Adobe Readers. De fleste PC-er har dette lese-programmet. De som ikke har det kan laste det ned gratis fra internett.

Vi ber om tilbakemelding fra deg om du nå ønsker brevet tilsendt per e-post og ikke papirtugave. Gi oss da tilbakemelding på vår e-post adresse; uspkrok@start.no

Prosjektet "Måhttu-kunnskap" er avsluttet

Undervisningssykehjemmet, (USH) i Karasjok og Tromsø har samarbeidet i prosjektet Måhttu. Prosjektet startet opp i oktober 2004 og ble avsluttet 31. desember 05. Måhttu er en videreføring av prosjektet "Læring i arbeid". Prosjektet har fått midler fra Sametinget til gjennomføring av kompetanseplanene. Videre har USH i Karasjok og Tromsø, samt den enkelte kommune bidratt med ressurser inn i prosjektet. Det ble innledet et formelt samarbeid med deltagende kommuner. Porsanger kommune så seg nødt til å trekke seg fra prosjektet underveis, men kommunene Tana, Kautokeino og Karasjok har fullført sine lokale prosjekt.

Målet med prosjektet var å spre modellen for systematisk og planmessig arbeid med kompetanseplaner utviklet i USH Tromsø gjennom en prosjekt- og IKT- basert tilnærming. Hensikten med prosjektet er å sikre god kvalitet på behandling, pleie og omsorg til pasientene.

Prosjektgruppene i hver kommune har gjennomgått en systematisk opplæring i prosjektarbeid. De har deltatt på undervisning og veiledning som USH Tromsø har arrangert med til sammen 60 timer. Videre har de hatt det daglige ansvaret for gjennomføring av de lokale prosjektene. De har utarbeidet en egen prosjektplan, undersøkt de ansattes kompetansebehov og analysert data fra undersøkelsen. På bakgrunn av dette materialet har de utviklet kompetanseplaner og gjennomført program som er tilpasset den enkelte kommunes behov.

Måhttu ble presentert på prosjektlederseminar i Sametinget 28. november 2005. Kristine Grønmo, leder i USH Karasjok, orienterte om forarbeidet i prosjektet, Toril B. Mobakken, fagutviklingssykepleier i USH Tromsø, orienterte om forankring og mål for prosjektet. Lokale ressurspersoner; Karine Hætta fra Kautokeino og Edit Johnsen fra Karasjok, presenterte egne kompetanseplaner og hvordan disse er blitt gjennomført i egen kommune. Avslutningsvis la Kristine Grønmo fram hvordan prosjektet skal videreføres lokalt og gjennom et interkommunalt samarbeid.

Kristine Grønmo, leder i USH Karasjok

Edit Johnsen fra Karasjok

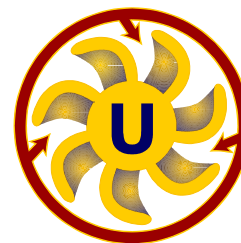

Karine Hætta fra Kautokeino

Sametinget i Karasjok

Orienteringer:

Utlysning av midler til studentprosjekter innen feltene aldring og rehabilitering

Styringsgruppen for Senter for aldersforskning i Tromsø har besluttet å sette av 100 000,- kroner for 2006 til fordeling til gode studentprosjekter på universitetsnivå som et stimuleringsiltak til forskning innen rehabilitering og eldreforskning. Styringsgruppen vil ta imot søknader fra de tre fagområdene der SAT driver forskning; medisinske-, helsefaglige- og samfunnsfaglige prosjekter. Søknaden må vedlegges prosjektbeskrivelse hvor relevans innen eldreforskning eller forskning om rehabilitering tydelig fremgår. Det er utarbeidet eget søknadsskjema som skal benyttes. Søknadsskjema og utfyllende informasjon om søknadskriterier finnes på nettsiden: <http://uit.no/172/6568/40>

Nye forskningsprosjekter med oppstart i 2006

Luai Awad Ahmed: "Fracture risk in Tromsø: Targeting fracture prevention by age specific absolute fracture risk and total number of risk factors".

Fred Andersen: "Demens i distriktshelsetjenesten".

Audny Anke: "Intensiv trening av arm og håndfunksjon hos eldre med hjerneslag. Randomisert kontrollert studie".

John-Bjarne Hansen: "Forstyrrelser i fettomsetningen etter matinntak hos eldre menn med lavt testosteron".

Knut Hortedahl: "Optimalisering av kreftoppfølging og kreftdiagnostikk i allmennpraksis".

Ord for måneden:

Smil når du vinner, le når du taper

Slik når du de ansvarlige i SAT og USH

Ansvarlige ved SAT:

Daglig leder Pål Vegar Storeheier. Adresse: Senter for Alderforskning i Tromsø, Forskningsparken, 9294 Tromsø. Telefon: 77646940 / 41441306 e-post: sat@fagmed.uit.no. SAT sin hjemmeside er: <http://uit.no/172/>

Ansvarlige ved USH Tromsø:

Kontoret til USH er i andre etasje på Kroken sykehjem. Vi har telefonnummer; 77 67 28 50 og 77 75 73 47. Der kan medarbeiderne treffes. Undervisningssykehjemets e-postadresse er: uspkrok@start.no. Leder; Kirsti Hagen, treffes på telefon 77 67 28 50 og 77 75 73 47, e-post; kirsti.hagen@tromso.kommune.no Fagutviklingskonsulent Toril Bülow Mobakken; treffes på telefon: 77 75 73 46 og 48 03 45 99, e-post: toril.b.mobakken@tromso.kommune.no. USH Tromsø sin hjemmeside er: www.tromso.kommune.no/undervisningssykehjemmet